

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра Фундаментальних юридичних дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Стелла КЕЛЬБЯ/
_____ 2024 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Цивільне процесуальне право»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Гудима Мирослава Мирославівна, доцент кафедри фундаментальних юридичних дисциплін</u>
Профайл викладача	<u>http://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-fundamental-legal-disciplines/</u>
E-mail:	<u>myroslava.gudyma@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 22 год., практичних занять – 26 год., і самостійної роботи – 72 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 4 год., практичних занять – 4 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – іспит

Цивільне процесуальне право є однією з фундаментальних навчальних дисциплін, вивчення якої дозволяє визначити актуальні проблеми теоретичного та прикладного характеру сучасного Цивільного процесуального права України, виявити недосконалість правового регулювання цивільно-процесуальних правовідносин відносин, дослідити основні прийоми і способи вирішення правозастосовних проблем у досліджуваній сфері відносин, виробити навички щодо правового аналізу та наукового обґрунтування напрямів удосконалення діючого цивільно-процесуального законодавства України.

У процесі вивчення курсу здобувачі освіти мають оволодіти навичками самостійної практичної роботи з цивільними процесуальними нормами, засвоїти суть цивільних процесуальних категорій, зміст цивільних процесуальних правових інститутів, об'єктивні закономірності їх розвитку, навчитися розуміти конкретний зміст норм цивільного процесуального права, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ, розуміти та правильно тлумачити роз'яснення пленуму Верховного Суду України, набутти досвіду науково-дослідної роботи в галузі цивільного процесуального права.

2. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є: опанування основних положень чинного цивільного процесуального законодавства України, що регулює суспільні відносини у сфері здійснення правосуддя у цивільних справах, а також отримання навичок застосовування відповідних нормативних актів, складання цивільних процесуальних документів, вирішування конкретних практичних питань, пов'язаних із застосуванням норм цивільного процесуального права, і відстежування змін в поточному законодавстві.

Завдання курсу:

- 1) глибоке засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу, усвідомлення ними безумовного виконання в майбутній практичній діяльності законів;
- 2) розуміння змісту та особливостей сучасних проблем правового регулювання цивільно-процесуальних відносин;
- 3) оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- 4) оволодіння навичками самостійної практичної роботи з цивільними процесуальними нормами;
- 5) засвоєння основних правових механізмів вирішення проблем цивільного процесу теоретичного та прикладного характеру.

3. Пререквізити

Юридична деонтологія; Конституційне право; Теорія держави та права; Історія держави і права; Історія вчень про державу і право; Судові та правоохоронні органи України; Адвокатура України; Цивільне право, Сімейне право, Житлове право, Земельне право, Трудове право, Кримінальне процесуальне право, Міжнародне право.

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

- СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
- СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного

дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 11. Мати базові навички риторики (теми 9, 10).

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (теми 1-13).

РН 21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (теми 10, 13).

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (теми 1, 7, 11, 12, 13).

5. Зміст навчальної дисципліни

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» та Навчально-методичні рекомендації з цивільного процесуального права України.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальні положення цивільного процесуального права. Принципи цивільного процесуального права Цивільні процесуальні правовідносини

Тема 2. Суд як суб'єкт цивільного процесу

Тема 3. Сторони та треті особи у цивільному процесі

Тема 4. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Представництво у цивільному процесі

Тема 5. Інші учасники цивільного процесу. Строки у цивільному процесі

Тема 6. Судові витрати. Докази та доказування

Змістовий модуль 1.

Тема 7. Загальна характеристика позовного провадження

Тема 8. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження

Тема 9. Розгляд справи по суті

Тема 10. Судові акти

Тема 11. Спрощене позовне провадження. Заочний розгляд цивільної справи. Наказне провадження

Тема 12. Окреме провадження

Тема 13. Апеляційне та касаційне провадження. Провадження у зв'язку з виключними та нововиявленими обставинами

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	відмінно
82-89	B	Добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Іспит:

Поточний контроль		Іспит	Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Література

Основна

1. Ізарова І. О., Ханік-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с.
2. Гудима М.М., Гудима-Підвербецька М.М. «Цивільний процес: збірник тестових завдань» : Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Чернівці: Видавництво БДМУ, 2022. 191 с.
3. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права : підручник / за заг. ред. М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2016. 734 с.
4. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за

- ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с.
5. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина) : підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
  6. Цивільне процесуальне право. Підручник. Коссак В. М., Лемик Р.Я., Навроцька Ю.В., Сенік С. В. Київ. Право. 2020. 752 с.
  7. Цивільний процес : навч. посіб. / за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с.
  8. Цивільний процес України. Академічний курс : підручник / ред. С. Я. Фурса. Київ: КНТ, 2016. 848 с.
  9. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.
  10. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар. За заг. ред. д. ю. н., професора, академіка Академії вищої школи України М. М. Ясинка (видання друге доповнене і перероблене) Київ. : Алерта. 2020 р. 810 с.
  11. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. Київ : ВД «Дакор», 2021. 1028 с.

Додаткові

1. Білоусов Ю. В. Суд як суб'єкт відносин із виконання судових рішень у контексті оновлення цивільного процесуального законодавства. Право України. 2017. № 8. С. 100-108.
2. Васильєв С.В. Енциклопедія цивільного судочинства: основні інститути та теоретичні засади. Київ: Алерта, 2021. С. 632.
3. Голубєва Н.Ю. Судові витрати : науково-практичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 120 с.
4. Гудима М. М. Принцип забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках — на касаційне оскарження судового рішення як конституційна засада українського судочинства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. № 84. С. 253-259.
5. Гудима М. М. Сучасні проблеми форми мирової угоди: деякі нюанси судового затвердження та аналіз перспектив нотаріального посвідчення. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 18. Право. 2024. № 42. С. 28-37.
6. Гудима М.М., Гудима-Підвербецька М.М. Деякі правові нюанси примусового виконання мирової угоди в цивільному судочинстві. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 98-102.
7. Гудима М.М., Гудима-Підвербецька М.М. Окреслення кола потенційних учасників мирової угоди: цивільно процесуальний ракурс. Експерт: парадигми юридичної науки і державного управління. 2024. № 3 (31). С. 6-15.
8. Гудима М.М., Гудима-Підвербецька М.М. Таємниця нарадчої кімнати як гарантія незалежності суддів та умова правосудності судового рішення: правові та моральні аспекти. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. № 3. С. 16-23.
9. Гудима М.М. Етичні та правові аспекти відповідальності адвоката в цивільному судочинстві: актуальні проблеми дисциплінарної, цивільної та конституційної

- відповідальності. Traditions and new scientific strategies in the context of global transformation of society. Riga, Latvia, 2024. С. 190-230
10. Комаров В. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Х. : Право, 2011. 312 с.
  11. Комаров В. В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Х. : Право, 2012. 624 с.
  12. Кройтор В. А. Принципи цивільного судочинства та їх система: проблеми сучасної теорії і практики : монографія. Харків : Право, 2020. 672 с.
  13. Лемик Р. Я. Експертиза в цивільному процесі за новим цивільним процесуальним кодексом. Філософські, методологічні та психологічні проблеми права. Матеріали VII Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. МВСУ. Національна академія Внутрішніх справ. Всеукраїнська асоціація філософії права і соціальної філософії. Київ, 2017. С. 210-214.
  14. Позовне провадження : Монографія / за ред. В. В. Комарова. Х. : Право, 2011. 552 с.
  15. Проценко Д. Допустимість медіації в цивільних, господарських, адміністративних і трудових спорах. Юридичний журнал. 2018. № 6/7. С. 102–107.
  16. Романюк Я. М. Застосування цивільно-процесуальних норм у цивільному судочинстві України (питання теорії і практики) : монографія. Київ : Ін Юре, 2016. 536 с.
  17. Ромовська З. В., Луців-Шумська Н. Л. Треті особи без самостійної вимоги: проблеми теорії та практики. Вісник Академії адвокатури України. 2012. № 1 (23). С. 34-38.
  18. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права : Підручник / За заг. ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка. К.: Алерта, 2016. 736 с.
  19. Тертишніков В. І. Основи цивільного судочинства : навч.-практ. посіб. Х. : ФІНН, 2011. 380 с.
  20. Ткачук О. С. Проблеми реалізації судової влади у цивільному судочинстві : монографія. Харків : Право, 2016. 600 с.
  21. Угриновська О. І., Січка В. Р. Відшкодування витрат на професійну правничу допомогу в цивільному судочинстві України: проблеми правозастосування. Вісник Київського національного університету ім. Т Шевченка, 2021. № 4 (119). С. 102-108.
  22. Фурса С. Я. Адвокат у цивільному процесі : Науково-практичний посібник. К.: Вид-во Фурса С. Я.: КНТ, 2008. 452 с.
  23. Ханік-Посполітак Р. Ю. Запровадження електронного правосуддя в цивільному судочинстві України. Право України. 2017. № 8. С. 122-129.
  24. Цивільне процесуальне право України: навчальний посібник (для підготовки до іспитів і тестування)/ за ред. Н.Ю. Голубевої. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 430 с.
  25. Шиманович О. М. Судові постанови у цивільному процесі України (на матеріалі рішень і ухвал суду першої інстанції) : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2005. 20 с.
  26. Штефан О. Альтернативна судова юрисдикція з розгляду цивільних справ у країнах ЄС. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 3. С. 55–62.
  27. Ясинок М. М. Принципи усності, безпосередності та безперервності в цивільному судочинстві : монографія. Харків : Еспада, 2007. 152 с.

28. Ясинок М. М. Особливості окремого провадження у цивільному процесуальному праві України (теоретико-правовий аспект): Монографія; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Суми : Сум. нац. аграр. ун-т, 2011. 380 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України URL: www.rada.kiev.ua.
2. Інформаційна сторінка системи судоустрою України URL: www.court.gov.ua.
3. Сервер Верховного суду України URL: www.scourt.gov.ua.
4. Сайт Міністерства юстиції України URL: www.minjust.gov.ua/ukr_notar.
5. Сайт Конституційного Суду України [URL: <http://www.ccu.gov.ua>].